

NTNU svikter musikkstudentene.

Kirkelig fellestråd i Trondheim reagerer kraftig på NTNU sin tilbaketrekking av bachelorprogrammet i utøvende musikk med orgel som hovedinstrument ved NTNU.

Dette må ikke skje i kirkehovedstaden og orgelhovedstaden Trondheim.

I avisen Vårt Land 24.mars og på sosiale medier kan vi lese at NTNU, av økonomiske årsaker, har valgt å trekke tilbake studietilbudet i bachelorprogrammet i utøvende musikk med orgel som hovedinstrument.

Kirkelig fellestråd i Trondheim, KFIT, er arbeidsgiver for 20 kantorer og de fleste av disse er utdannet ved NTNU/Trøndelag musikkonservatorium. I løpet av få år vil flere av disse nærme seg pensjonsalder og det vil bli behov for å skaffe kvalifiserte søkere til de ledige stillingene. Da det minimum tar fire år å utdanne en kantor blir vi meget bekymret for rekrutteringen til yrket når NTNU velger å trekke tilbake studietilbudet for nye studenter fra høsten 2024.

KFIT har i flere år hatt søkelys på arbeidet med rekruttering av kirkemusikere. Særlig gjøres dette gjennom økonomisk støtte til drift av orgelklubben Ludvig, som ledes av kantoren i Ilen kirke, Dette, i tillegg til kirkenes ulike kortilbud, er mange barn og unges første møte med kirkemusikken som aktive utøvere. I tillegg kan hver enkelt kantor ha egne elever. Vi opplever det svært beklagelig om alt det arbeidet som blir lagt ned i form av økonomiske prioriteringer, musikkutøvelse og pedagogikk ikke skal kunne føre til rekruttering av nye kantorer fordi NTNU velger å ikke prioritere studiet.

KFIT forvalter Tollkasserer A. C. Schults legat som ble opprettet i 1864 og har til formål å

“stimulere utdanningen av kirkemusikere i Trondheim gjennom å støtte elever, studenter og/eller utdanningsinstitusjonene på ulike nivå i Trondheim slik at flere barn og unge fanger interesse for utdanning innen kirkemusikk”.

Vi har anledning til å bruke legatets renteinntekter til dette formålet og har de siste årene valgt å prioritere barn og unge. I 2019 bevilget bestilte vi fire nye orgelstykker til pedagogisk bruk blandt barn og unge: <https://sang.no/schult-suiten-for-orgel/>

I november 2023 arrangerte vi orgelfest hvor de fleste av byens orgler ble tatt i bruk og hvor byens kantorer bød på musikk i ulike genre og for ulike målgrupper. Det ble også produsert en film hvor 27 av Trondheims orgler, inkl. orgelet i Orgelsalen i Olavskvartalet, ble presentert:

<https://www.youtube.com/watch?v=UGzG86sLxe4>

Over lengre tid har vi, gjennom et systematisk arbeid, tatt vare på og utvidet vår orgelpark gjennom nybygg og restaureringer. Bare i Nidarosdomen har vi tre orgler som representerer nærmere 300 års spennvidde i stilideal. Vårt arbeid med å ta vare på historiske orgler har sikret at Trondheim er Norges representant i European cities of historical organs – ECHO. Alt dette er med på å gjøre Trondheim til en av landets mest interessante steder for orgelinteresserte, også potensielle studenter, noe som også er med på å legitimere byens uttalte ambisjon om å være Norges kirkehovedstad. Frem til nå har NTNU vært med på å fornye og levendegjøre det kirkemusikkfaglige miljøet, både lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt, og det er meget beklagelig om dette ikke kan fortsette uavbrutt. Dette er også trist at den musikkskolen som organisten i Vår Frue kirke, Oskar Skaug, etablerte i 1911 og som etter hvert ble et musikkonservatorium og deretter en del av universitetet ikke lenger skal utdanne den yrkesgruppen som det hele en gang begynte med.

For de orgelelevne i alle landets kulturskoler og orgelklubber som fatter særlig interesse for faget vil et studium ved NTNU være et fyrtårn og et konkret mål å arbeide mot. Det legges ned mye tid, krefter og andre ressurser for at ungdommene skal bli motivert for en yrkeskarriere som kantor i Den norske kirke. Dette er et langsiktig pedagogisk arbeid som pågår over mange år, hvor både lærere og elever tror at målet er mulig å nå hvis man legger ned mye arbeid. En av de viktigste forutsetningene for å lykkes med dette arbeidet er troen på at det målet man har bestemt seg for å nå faktisk er der når man kommer frem. Når man ikke kan stole på at lyset i fyrlykten vil være tent når man kommer frem vil det bli meget vanskelig å opprettholde motivasjonen hos de unge. Enda verre blir det hvis man faktisk når målet, består opptaksprøven, og så får beskjed om at det studiet som NTNU har invitert til, og oppfordret folk til å søke på, ikke blir noe av. Her tillater vi oss å si det så sterkt som at avvisningen av de fire godkjente søkerne rett og slett må betraktes som å holde folk for narr. En slik behandling av seriøse søkere er med på å underminere hele vårt langsiktige rekrutteringsarbeid til et yrke som allerede er under press grunnet sviktende rekruttering.

En kantor er satt til å lede musikkarbeidet i det sogn man gjør tjeneste. Dette medfører bl.a. at man initierer musikkproduksjoner som engasjerer andre musikere, både som solister og i sammensatte ensembler. Gjennom sin yrkesutøvelse skaper kantoren altså arbeid for andre instrumentalister og sangere. I mindre kommuner og bydeler er også kantoren ofte den eneste utdannede musikeren.

KFIT har forståelse for at NTNU er nødt til å spare penger ved å gjøre økonomiske prioriteringer, men å gjøre dette ved å ofre utdanningen av kirkemusikere mener vi er feil og helt uforståelig. Selv om det blir sagt at vedtaket foreløpig kun gjelder for neste studieår, frykter vi den negative signaleffekten det kan gi i fagmiljøene og kirken generelt. Vi ser allerede reaksjoner i sosiale medier. Hvilke negative konsekvenser det vil kunne få for studentmiljøet og NTNUs omdømme i musikkmiljøene, i både inn- og utland, ønsker vi ikke engang å tenke på.

Det er skrikende behov for kantorer over hele landet, og kantortjenesten er landets eneste lovfestede musikeryrke, jfr. Lov om tros- og livssynssamfunn, § 14. Det paradoksale i denne saken er da at NTNU velger å spare penger på å trekke tilbake det eneste musikerstudiet hvor hver eneste student er sikret arbeid etter avlagt eksamen. Denne vissheten er det ikke mange andre musikkstudenter som kan finne trygghet i. Uansett mister vi et årskull med fire kantorer, og fra høsten av vil det mangle studenter på flere årstrinn. Dette vil bidra til forverring av en allerede utfordrende rekrutteringsutfordring i Den norske kirke.

I høst vil Trondheim kammermusikkfestival ha fokus på orgelet som et utrydningstruet instrument. Det vil være synd om NTNU skal være med på å forsterke aktualiteten i dette temaet. Vi ber derfor innstendig om at vedtaket om å trekke tilbake studietilbudet for kirkemusikk blir omgjort slik at de fire studentene som allerede er godkjent for opptak kan begynne sine studier fra i høst. KFIT vil på vår side bidra med det vi kan for at studentene skal få gode øvingsforhold, muligheter for yrkespraktisk erfaring samt kunne være en del av et større kirkemusikalsk og sosialt fellesskap. Sammen kan vi skape landets mest spennende og ettertraktede utdanningssted for en utrydningstruet yrkesgruppe hvor alle studentene vil være ettertraktet arbeidskraft i et hvert kirkelig fellesråd.

Med vennlig hilsen,

Odd Anders With

Leder

Kjell Inge Nordgård

Kirkeverge